

# Finansklagenemnda Skade

## Avgjørelse FinKN 2024-421

14.5.2024

Storebrand Forsikring AS

Motorvogn

Skade på parkert bil – gamle skader? – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede krevde dekket skader påført sin parkerte bil, og oppga i skademeldingen til foretaket at det ikke var ytre ureparerte skader på bilen før hendelsen. Foretaket avsto kravet og sa opp alle sikredes forsikringer, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Foretaket krevde også erstattet sine utlegg til ekstern bistand i saken. Foretaket hevdet sikrede bevisst hadde gitt uriktige opplysninger, og at han forsto eller måtte forstå at det kunne føre til at han fikk utbetalt en erstatning han ikke hadde krav på. Foretaket viste til at sikrede i telefonsamtale med utreder hadde bekreftet at alle skadene på bilens høyre side var nye skader, mens undersøkelser utført av et ingeniørselskap, tilsa at skadene på bilen var relatert til flere skadehendelser. Foretaket viste også til at sikrede hadde forsøkt å få dekket en skade han tidligere hadde fått erstattet med kontantoppgjør fra et annet foretak. Sikrede bestred at han bevisst hadde gitt uriktige opplysninger og hevdet skadene var vanskelig å se, samt at han kun fortalte sannheten med hensyn til egen kjennskap til skadene. Nemnda kom til at foretaket var fri for ansvar og kunne si opp sikredes forsikringsavtaler, under henvisning til at sikrede uredelig hadde brutt opplysningsplikten ved skadeoppgjøret. Nemnda kom videre til at foretaket kunne kreve refundert sine utlegg i saken.

---

### Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på bil, og spørsmål om foretaket er fri for ansvar og kan si opp sikredes forsikringsavtaler pga. uredelig brudd på opplysningsplikten ved skadeoppgjøret, jf. forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde og femte ledd. Det er også spørsmål om foretaket kan kreve refusjon for sine utlegg i saken.

Sikrede meldte 3.4.23 til foretaket om skade på bil (Volkswagen Transport, 1,9, 105HK, 2005-modell). Han oppga i den elektroniske skademeldingen at skadedato var 31.3.23, at skaden var på høyresiden hhv. foran, midten og bak på høyre side. Sikrede hadde haket av for "Noen har kjørt på det parkerte kjøretøyet mitt", svart "Nei" på spørsmålet "Var det ytre, ureparerte skader på kjøretøyet før hendelsen" og videre opplyst at:

Jeg parkerte den på parkeringsplassen ved siden av huset, og den andre dagen ble jeg overrasket over at bilen ble påkjørt i parken, og jeg vet ikke hvem som traff den.

Foretakets utreder hadde en telefonsamtale med sikrede 19.5.23 hvor det ble benyttet tolk. Fra utrederens samtalerapport med resymé av samtalen, hvor sikrede ble kalt FT, hitsettes følgende:

[...] Han opplyste at det var snø ute og da han våknet så han at bilen var skadet. Før dette hadde bilen en liten skade på døra. Den nye skaden oppdaget han da han kom ut kl.ca.1100. Utreder kommenterte at dette skjedde den 31.03.23. Han ble spurt når han oppdaget skadene på bilen. Han svarte at han så ikke på klokka og kan ikke oppgi eksakt tidspunkt, men han oppdaget det da han skulle kjøre sin kone. [...]

Han ble spurt hvor det var skader på bilen fra før. Han hadde en liten skade på venstre side. Det var skade foran dekket bak på venstre side av bilen. Det var ingen andre skader på bilen før han fikk skadene på høyre

side. Han ble spurt om skadene på høyre side foran og skadene høyre side har oppstått ved denne skaden. Han opplyste at alle skadene på høyre side er nye skader.

Han ble forklart at vi har noen bilder av skadene og utreder tok fram disse bildene. Han ble spurt om han har taksert skadene på Ø... karosseri i S.... Han har vist fram skadene selv. Han svarte at han hadde tre biler. Utreder viste til bilder som det er tatt av skadene og utreder ønsket å gjennomgå disse bildene og hva som framkommer på disse. Han ble forklart at han var på Ø... Karosseri og viste bilen den 24.04.23. Han spurte om det stemmer. Han svarte OK. Han ble forklart at det er en skade, sånn som utreder oppfatter det, rett bak høyre framhjul. Han spurte om det var på venstre side. Han ble forklart at utreder viser til skadene på høyre side av bilen. Han kommenterte OK. Han ble forklart at det er ripper nederst på høyre side. Skadene på høyre siden kom samtidig. Det er en skade hvor det er en ripe i støtfangere på høyre. Han sa at alle skadene er på høyre siden. Han ble spurt om en skade på høyre side av støtfangeren og en sprekk i støtfangere ved skiltet foran. Han ble spurt om han har fått skadene i forbindelse med denne skaden. Han svarte at det er en skade foran, og det er fortsatt samme skade. Det vil si hele hjørnet av støtfangeren på høyre side. Han svarte at støtfangeren er laget av plast og den kan bli ødelagt av det minste uansett. Han svarte at det har sikkert blitt skadet på samme dag. Han ble spurt om det er en skade som har oppstått i forbindelse med skadene på høyre side. Skaden på høyre side foran og de andre skadene på høyre side er en skade. Det skjedde samme dag. Han ble spurt om skaden under høyere frontlykt hvor det er skader og svarte merker og om det er skader som har oppstått ved denne skaden. Han svarte at det er hovedskaden. Han parkerte bilen litt langt fra der han bor, og han er usikker på hva som har skjedd der ute. Han tror at noen har krasjet med bilen. Han ble spurt om alle skadene har skjedd den fredag 31.03.23. Han ble opplyst at det i skademeldingen står at bilen har skader på høyre side foran, midten og bak på høyre side. Han svarte det stemmer.

Han ble spurt hvor lenge han har hatt bilen. Han ble opplyst at han forsikret bilen første gang 17.03.19 i Frende. Han ble spurt om det stemmer. Han hadde forsikring i Tryg. Han flyttet etter hvert alle forsikringer til Storebrand. Han ble kunde i Storebrand 07.02.23 og før det i Tryg, og et selskap som heter Granne. Han ble spurt om han har hatt skader på denne bilen i andre selskaper hvor bilen har vært forsikret. Han har hatt en skade da han kjørte av veien og mistet kontrollen over bilen. Han ble spurt om dette var med denne bilen eller var det med en annen bil. Han svarte at det var med samme bil. Det skjedde for to år siden. Han ble spurt om bilen ble reparert etter skaden. Han svarte at bilen ble reparert etter skaden og det var i Tryg. Han ble forklart at utreder må stille noen spørsmål i saken og det er bakgrunn for samtalen. Han svarte OK. Han ble spurt om bilen står hjemme. Han bekreftet det. [.....] Han ble forklart at utreder muligens vil komme ned å se på bilen sammen med en annen person som kan dette med skader på biler. Han svarte OK. [.....]

Foretaket engasjerte ingeniørselskap R., som avga en rapport datert 30.5.23, etter å ha undersøkt bilen og hatt en samtale med sikrede:

- Transporterens skader har oppstått i forskjellige hendelser. På støtfangeren foran har skadene minst fire forskjellige hendelser som årsak til det skadebilde vi ser i dag.
- På siden av bilen har skadene minst to, kanskje tre, forskjellige årsaker.

Så konklusjonen må bli at eierens forklaring om at bilen ikke hadde noen av disse skadene fra før ikke kan stemme.

Foretaket avslo 12.6.23 sikredes krav med henvisning til fal. § 8-1 fjerde ledd. Foretaket viste til at undersøkelser utført av R. hadde avdekket forsøk på forsikringssvindel, og det krevde derfor kostnadene det hadde hatt til ekstern bistand dekket med kr 19 631. Det sa samtidig opp alle sikredes forsikringer i foretaket f.o.m. 22.6.23, jf. fal. § 8-1 femte ledd, og nektet ham fremtidig kundeforhold i foretaket. Fra avslagsbrevet hitsettes:

#### 1. BESKRIVELSE AV SAKENS FAKTUM

[....]

Den 03.04.23 meldte du at din bil, VW Transporter med kjennetegn ....., var påkjørt da den stod parkert i gaten utenfor din bolig. Den 19.05.23 gjennomførte utreder en samtale med deg på telefon sammen med tolk. Du opplyste at skadene på høyre side av bilen ble oppdaget den 31.03.23 ca klokken 1100, da du skulle ut å kjøre. Du bekreftet at alle skadene på støtfangeren på høyre side foran og skadene langs høyre side var nye skader som ble oppdaget 31.03.23. Du opplyste å ha taksert bilen hos Ø... Karosseri S.... og påpekt de nye

skadene på bilen. Storebrand har mottatt bilder fra taksering av bilen som viser skader på støtfanger foran og langs høyre side.

Utreder ønsket skadene vurdert av Ingeniørselskapet R. DA. Den 23.05.23 møtte utreder og en representant fra R. deg i gaten utenfor din bolig. Du forklarte gjennom en venn at skadene foran på støtfanger og langs høyre side var skader som ble oppdaget den 31.03.23. Representanten fra R. tok bilder av skadene etter opplysninger fra deg.

Storebrand har mottatt rapport fra Ingeniørselskapet R. DA med beskrivelse av skadene på høyre side av støtfanger foran og langs høyre side. Konklusjonen etter vurdering av skadene limes inn:

[...se konklusjonen ovenfor...]

Det er registret at du har hatt skade på samme bil da du var kunde i forsikringsselskapet Granne. Skaden skjedde ifølge opplysninger fra Granne den 200122. Storebrand har mottatt bilder av skaden som viser skader på støtfangeren foran. I rapporten fra R. er det markert en skade hvor det er en sprekke i støtfangeren ved skiltet. Denne skaden er knyttet til nevnte skade i Granne. Denne skaden kan ikke relateres til skadene som du påstår ble oppdaget 31.03.23. Du fikk utbetalt kontantoppgjør på kr. 17 000, - fra Granne da du selv skulle fikse skaden.

## 2. STOREBRAND SIN VURDERING AV SAKEN

Storebrand er av den oppfatning at du har gitt bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger i forbindelse med skadeoppgjøret og at du forsto eller måtte forstå at dette kunne føre til at du fikk utbetalt en erstatning du ikke har krav på.

Du har opplyst at alle skadene på høyre side av støtfangeren og skader langs høyre side er skader som ble oppdaget den 31.03.23. Du mener at skadene var knyttet til en skade da bilen stod parkert i gaten utenfor din bolig. Du har gitt bevisste uriktige opplysninger i skadesaken da det etter undersøkelse av R. DA har framkommet at skadene på bilen relateres til flere skadehendelser. Det vises til konklusjonen fra R. Du har også forsøkt å få dekket en skade som du tidligere har fått erstattet med kontantoppgjør fra forsikringsselskapet Granne. I tilfelle av at denne saken ikke hadde blitt utredet og undersøkt av ekstern bistand kunne dette medført at du hadde fått en erstatning du ikke har krav på.

Storebrand vurderer dine opplysninger som et forsøk på å få en erstatning du ikke har krav på. Du har bevisst forsøkt å bedra selskapet. Vi vurderer dette som et forsøk på forsikringssvindel og selskapet ser svært alvorlig på dette.

Sikrede sendte klage til foretaket, og foretaket opprettholdt 6.2.24 avslaget.

Sikrede sendte 11.1.24 klage til Finansklagenemnda.

**Sikrede** avviser at han uredelig har brutt redegjøringsplikten ved skadeoppgjøret og må dekke foretakets utredningskostnader. Han våknet til en skadet bil og har ikke forsøkt å lure foretaket.

**Forsikringsforetaket** avviser ansvar og anfører at sikrede bevisst ga uriktige opplysninger ved skadeoppgjøret. Sikrede var klar over at bilen hadde ureparerte skader på høyre side fra tidligere. Ved å melde alle skadene som én hendelse ville han unngått flere egenandeler, og også økning i forsikringspremien med bakgrunn i flere skader. R.s rapport viser ifølge foretaket tydelig at ikke alle skadene kan stamme fra en skadehendelse, og sikrede må ha vært klar over at ikke alle skadene kan ha oppstått ved hendelsen 31.3.23, idet han hadde eid bilen sin 17.3.19.

## Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket

1. er fri for ansvar for bilskaden,
2. kan si opp sikredes forsikringsavtaler og
3. kreve refundert sine utlegg i saken,

pga. uredelig brudd på opplysningsplikten ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Fal. § 8-1 fjerde og femte ledd fastslår:

Gir sikrede ved skadeoppgjøret bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger som sikrede vet eller må forstå kan føre til at sikrede får utbetalt en erstatning han eller hun ikke har krav på, mister sikrede ethvert erstatningskrav mot forsikringsforetaket etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse. Hvis sikredes forhold bare er lite klanderverdig, bare angår en liten del av kravet, eller hvis det ellers foreligger særlige grunner, kan sikrede likevel få delvis erstatning. § 4-14 gjelder tilsvarende.

I tilfeller som nevnt i fjerde ledd kan forsikringsforetaket si opp enhver forsikringsavtale det har med sikrede med en ukes varsel. § 3-7 annet ledd første, annet og fjerde punktum gjelder tilsvarende.

Foretaket anfører at sikrede ga uriktige opplysninger under skadeoppgjøret da han svarte "Nei" på spørsmålet "Var det ytre, ureparerte skader på kjøretøyet før hendelsen".

Nemnda legger på bakgrunn at sakens dokumenter til grunn at det var skader på bilens høyre side før skadehendelsen 30.3.23. Både konklusjonen i R.s rapport og bildene av alle skadene på bilens høyre side i rapporten tilsier klart at disse skadene ikke kan ha oppstått ved samme skadehendelse.

Spørsmålet er da om sikrede bevisst ga gale opplysninger. Ut fra de fremlagte bildene var skadene på bilens høyre side godt synlige. Nemnda legger derfor til grunn at sikrede må ha vært klar over dem. Sikrede ble spurt om tidligere skader både i skademeldingen og av foretakets utreder, og ga ikke uttrykk for noen form for tvil med hensyn til om noen av skadene på høyre side utgjorde gamle skader, dvs. om skadene måtte tilbakeføres til flere skadehendelser, men ga uttrykk for at alle skade på høyre side var nye skader. Ut fra dette ga sikrede de gale opplysningene bevisst.

Det neste spørsmålet er om de gale opplysningene kunne gi sikrede en erstatning han ikke hadde krav på. Foretaket angir i avslagsbrevet at skaden på støtfangeren foran var knyttet til en skade sikrede tidligere hadde fått kontantoppgjør for med kr 17 000 av et annet forsikringsforetak, dvs. at den skaden hadde oppstått før bilen ble forsikret i foretaket. Dette er ikke bestridt av sikrede. I så fall er det klart at opplysningene kunne føre til at han fikk en erstatning han ikke hadde krav på. Men uansett om han tidligere hadde oppnådd dekning for skadene, vil gale opplysninger om disse kunne gi ham en forsikring han ikke hadde krav på. Dersom de tidligere skadene var dekket av forsikringen, ville sikrede blitt belastet med flere egenandeler. Om de ikke var omfattet av forsikringen, ville han ikke fått erstatning i det hele tatt.

Det er til slutt et krav om at sikrede "måtte forstå" dette. Formuleringen er omtalt i Rt. 1978 s. 321 vedrørende bal. § 7 om bortfall av erstatning når man kjører med en som man "må veta" er påvirket. Retten fastslår på s. 325 at "måtte vita" i lovteksten betyr det samme som "måtte forstå", og at "Etter vanlig språkbruk ligger det i "måtte forstå" eller "måtte vita" at man har for seg en situasjon som ut fra en normal bedømmelse gjør en mulig uvitenhet uforståelig". Det er ikke opplyst om noe som kan gi en annen forklaring på de gale opplysningene.

Det følger av fal. § 8-1 femte ledd at foretaket ved uredelig brudd på redegjøringsplikten under skadeoppgjøret kan si opp enhver forsikringsavtale det har med sikrede med en ukes varsel. Foretaket opplyste i avslagsbrevet 12.6.23 at det sa opp alle sikredes skadeforsikringer fra 22.6.23, og har med det oppfylt sin varslingsplikt etter fal. § 8-1 femte ledd hvor det står at det i tilfeller som nevnt i fjerde ledd kan si opp enhver forsikringsavtale det har med sikrede med en ukes varsel.

Sikrede bestrider foretakets krav om refusjon av utlegg på kr 19 631. Ifølge foretaket utgjør beløpet kostnader til ekstern bistand. Det er ikke fremlagt dokumentasjon på beløpet, og nemnda forutsetter at slik dokumentasjon fremskaffes.

Bevisst uriktige opplysninger under skadeoppgjøret utgjør erstatningsgrunnlag overfor sikrede, og sikrede må derfor være ansvarlig for de utgiftene sikrede påfører foretaket, etter alminnelige

erstatningsrettslige regler. Det vises her til FinKN 2019-658 med henvisning til Brynildsen, m.fl.: Forsikringsavtaleloven (3. utg., 2014) s. 289, samt FinKN 2017-812.

Avgjørelsen er enstemmig.

#### **Finansklagenemnda Skades konklusjon**

Foretaket gis medhold.

*Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).*